

Narodna in univerzitetna knjižnica

Center za razvoj knjižnic

Metodologija nadgradnje portala za knjižnično statistiko (BibSiSt)

Eva Kodrič-Dačić, Damjana Tizaj Marc, Gorazd Vodeb, Milena Bon, Stanislav Bahor

Ljubljana, december 2012

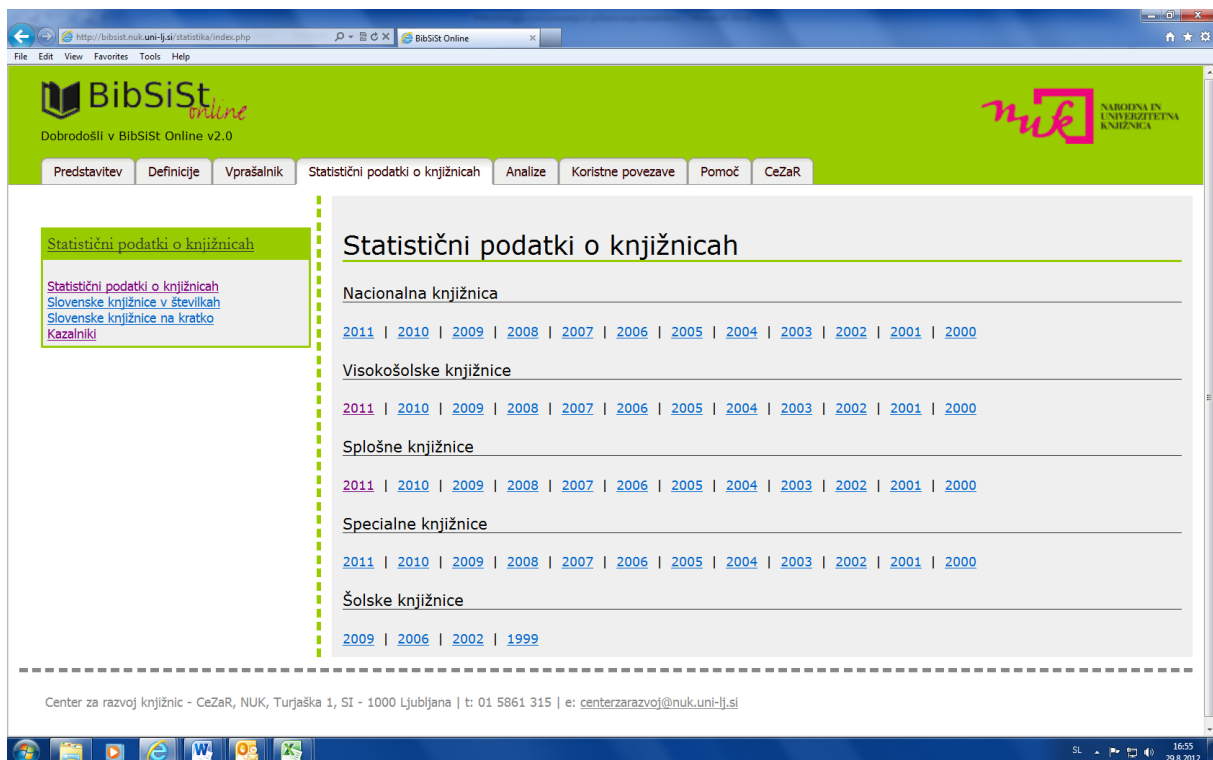
1	Uvod.....	4
2	Uveljavljeni izbori kazalcev.....	5
2.1	Slovenske knjižnice v letu xxxx.....	6
2.2	Slovenske knjižnice v številkah.....	6
2.2.1	Splošne knjižnice.....	6
2.2.2	Visokošolske knjižnice.....	7
2.3	Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.....	8
2.4	Standardi za splošne knjižnice (2005-2015).....	10
2.5	Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic (2012-2020).....	11
2.6	Letno poročilo o delu Narodne in univerzitetne knjižnice.....	13
2.7	Izhodišča za pravilnik o merjenju delovanja splošnih knjižnic.....	14
2.8	Bix.....	15
2.8.1	Kazalci za splošne knjižnice.....	15
2.8.2	Kazalci za visokošolske knjižnice.....	16
2.9	Projekt Tibidabo.....	17
2.9.1	Kazalci.....	17
2.10	Strateški dokumenti in drugi predpisi.....	18
3	Kazalci.....	21
3.1	Izbor kazalcev.....	21
3.2	Opis kazalcev.....	21
3.3	Kazalci.....	22
3.4	Vir podatkov.....	41
4	Izračun in prikaz kazalcev.....	42
4.1	Splošne knjižnice.....	43
4.1.1	Kazalci (35).....	43
4.1.2	Izračun in prikaz kazalcev za splošne knjižnice.....	44
4.2	Visokošolske knjižnice.....	46
4.2.1	Kazalci (26).....	46
4.2.2	Izračun in prikaz kazalcev za visokošolske knjižnice.....	47
4.3	Specialne knjižnice.....	49
4.3.1	Kazalci (5).....	49
4.4	Nacionalna knjižnica.....	50
4.4.1	Kazalci (9).....	50

Literatura	51
Prikaz kazalcev po vrstah knjižnic	53
Prikaz vrednosti po vrstah knjižnic	58
Seznam splošnih knjižnic po številu potencialnih uporabnikov v letu 2011	61

1 Uvod

Center za razvoj knjižnic (oziroma njegova predhodnica matična služba za knjižničarstvo) že več desetletij zbira, analizira in predstavlja statistične podatke o delu slovenskih knjižnic.

Leta 2006 smo začeli z razvojem interaktivnega vmesnika BibSiSt, s pomočjo katerega zbiramo statistične podatke o delu slovenskih knjižnic. V okviru portala, ki je v začetku omogočal le interaktiven vnos podatkov, smo razvijali nove module. Uspeli smo ažurirati obdelavo zbranih podatkov, tako da so relevantni statistični podatki za preteklo leto javno dostopni že v mesecu septembru.

Slika 1: BibSiSt online

Sprva so bili letni pregledi dejavnosti slovenskih knjižnic objavljeni v obliki prispevkov v reviji Knjižnica, v Obvestilih republiške matične službe ter v obsežnejših letnih poročilih o delu posameznih vrst knjižnic. Od leta 2000 naprej letna poročila o delu splošnih, visokošolskih in specialnih knjižnic tekoče izhajajo v zbirki Slovenske knjižnice v številkah. Do leta 2012 je izšlo že 41 zvezkov.

Na portalu BibSiSt objavljamo podatke od leta 2007. Uporabnikom so dostopni v obliki Excelovih tabel, kjer so na voljo podatki o vseh merjenih količinah. Izbrane, obdelane in komentirane podatke objavljamo v obliki poročil o delu knjižnic v posameznih zvezkih Slovenskih knjižnic v številkah. Sumarne podatke o knjižničnem sistemu objavljamo v obliki tabele Slovenske knjižnice v letu xxx.

Izbrane kazalce in kazalnike razvoja za celoten sistem in za posamezne vrste knjižnic redno izračunavamo in spremljamo že poldrugo desetletje. Za področja, kjer ne razpolagamo z relevantnimi statističnimi podatki (na primer šolske in specialne knjižnice, dejavnost knjižnic v elektronskem okolju ipd...), kazalcev in kazalnikov ne objavljamo ali pa za njihov izračun uporabljamo ustrezne statistične metode. Kazalci za več let so za visokošolske (od leta 1995 naprej) in splošne (od leta 1990 naprej) knjižnice prikazani v obliki Excelovih tabel (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si/statistika/kazalniki.php>), za posamično leto (2007 in 2008) pa je bil izdelan tudi poskusni izračun po izbiri (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si/analize/index.php>).

Ker so vrednosti kazalcev prikazane zgolj numerično, si že več let prizadevamo, da bi jih prikazali v grafični obliki in na način, ki bi bil bolj privlačen in prijaznejši do uporabnikov. Namen te študije je zato predvsem

- izbrati ključne kazalce in kazalnike, ki jih je mogoče izračunati na osnovi statističnih podatkov, ki jih letno zbirata CeZaR in SURS,
- definirati subjekte oziroma skupine subjektov, za katere so bodo ti kazalniki izračunavali,
- določiti metodologijo njihovega izračunavanja ter
- način grafičnega prikazovanja na spletu.

2 Uveljavljeni izbori kazalcev

Kakovostni statistični podatki nam omogočajo spremljanje razvoja slovenskih knjižnic. V kombinaciji s strateškimi usmeritvami, ki so določene v nacionalnih programih, strokovnih smernicah in strateških dokumentih pa tudi uspešnost delovanja slovenskih knjižnic.

Zato bo izbor kazalcev v nadaljevanju omejen s količinami, ki jih spremljamo s statističnimi raziskavami, v okviru teh pa skrčen na tiste, katerih vrednosti so relevantne.

Pri izboru kazalcev smo se opirali na mednarodne standarde o uspešnosti knjižnic (Informatika in dokumentacija – Kazalci uspešnosti knjižnic ISO 11620: 2008 in Kazalci uspešnosti nacionalnih knjižnic ISO/TR 2811:2009), upoštevali smo že uveljavljene izbore kazalcev (pregledna tabela Slovenske knjižnice v letu xxx, Slovenske knjižnice v številkah), na nabor kazalcev za meritve razvitosti, ki izhajajo iz zahtev Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, nabor kazalcev, ki jih vsak za svoje področje prinašajo standardi za visokošolske in splošne knjižnice, pri kazalcih za nacionalne knjižnice smo upoštevali nabor kazalcev v letnem poročilu Narodne in univerzitetne knjižnice. Od tujih sistemov spremljanja uspešnosti knjižnic smo upoštevali kazalce, ki jih izračunavata Bix Index in projekt Tibidabo.

Prav tako smo upoštevali nabor kazalcev, ki je bilo kot delovno gradivo za Pravilnik o merjenju uspešnosti splošnih knjižnic pripravljeno v Centru za razvoj knjižnic.

Ker je bil naš namen izdelati izbor kazalcev, ki bi kar najbolj koristili vsem, ki so zainteresirani za uspešen razvoj javnih knjižnic, smo pregledali tudi nekatere aktualne razvojne dokumente in predpise, ki vplivajo na razvoj knjižnic.

2.1 Slovenske knjižnice v letu xxxx, NUK, Center za razvoj knjižnic

Gibanja na področju knjižničnega sistema spremljamo po vrstah knjižnic z uporabo naslednjih kazalcev:

1. Upravne enote,
2. Izposojevalna mesta,
3. Samostojne knjižnice,
4. Knjižnična zbirka (inv. enote),
5. Prirast knjižničnega gradiva (inv. enote),
6. Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij,
7. Potencialni uporabniki,
8. Člani,
9. Izposojene enote,
10. Zaposleni strokovni delavci (EPZ),
11. Zaposleni skupaj (EPZ),
12. Sredstva za nakup gradiva (EUR),
13. Vzajemni katalog: število knjižnic vključenih v COBISS,
14. Vzajemni katalog: prispevek v COBIB,
15. Vzajemni katalog: prevzeto iz COBIB,
16. Vzajemni katalog: skupni dosedanji prispevek v COBIB.

Podatki za specialne knjižnice so imputirani. Za šolske knjižnice pridobimo podatke meritev, ki jih izvaja SURS.

2.2 Slovenske knjižnice v številkah, NUK, Center za razvoj knjižnic

Letna poročila o delu slovenskih knjižnic prinašajo kazalce za splošne in za visokošolske knjižnice, na osnovi katerih ugotavljamo razvojne trende teh dveh vrst knjižnic. Kazalnikov in kazalcev za specialne knjižnice v publikaciji ne predstavljamo in izračunavamo, ker so podatki, ki jih dobivamo s statističnimi meritvami nepopolni. Iz istega razloga ne objavljamo trendov za šolske knjižnice.

2.2.1 Splošne knjižnice

Od leta 1990 spremljamo na področju **splošnih knjižnic** 26 kazalcev, za katere so izračunani tudi indeksi rasti:

1. Število izposojevališč: krajevna knjižnica,

2. Število izposojevališč: bibliobus,
3. Število postajališč premične zbirke,
4. Število enot knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika,
5. Prirast enot knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika,
6. Prirast enot knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika – nakup,
7. Število članov na potencialnega uporabnika,
8. Število obiskov na člana v knjižnici,
9. Število izposojenih enot knjižničnega gradiva na člana,
10. Število izposojenih enot knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika,
11. Število izposojenih enot knjižničnega gradiva na obiskovalca,
12. Odprtost knjižnic na potencialnega uporabnika (izražena v sekundah),
13. Število prireditvev na osrednjo knjižnico,
14. Število obiskovalcev ene prireditve,
15. Sredstva za knjižnico na potencialnega uporabnika (EUR),
16. Sredstva za nakup elektronskih virov oziroma za zagotavljanje dostopa do njih (EUR),
17. Strošek ene izposojene enote (EUR).
18. Zbirka knjižničnega gradiva,
19. Prirast gradiva,
20. Članstvo,
21. Obisk,
22. Izposoja gradiva,
23. Medknjižnična izposoja,
24. Izposoja na enega strokovnega delavca,
25. Prireditve,
26. Prostor (m²).

2.2.2 Visokošolske knjižnice

Na področju **visokošolskih knjižnic** spremljamo 29 elementov, 11 kazalnikov dejavnosti in 18 kazalcev, večino od leta 1995 naprej.

Kazalniki:

1. Število enot knjižnične zbirke na potencialnega uporabnika,
2. Število tekoče naročenih naslovov častnikov in časopisov na 1000 potencialnih uporabnikov;
3. Prirast gradiva na potencialnega uporabnika,
4. Število izposojenih enot na potencialnega uporabnika,
5. Število izposojenih enot na zaposlenega,
6. Število obiskov na potencialnega uporabnika,
7. Število udeležencev usposabljanja na potencialnega uporabnika,
8. Število čitalniških sedežev na potencialnega uporabnika,

9. Število študentov na osebni računalnik po univerzah (UL, UM, UP, UNG, SVZ),
10. Sredstva porabljena za nakup gradiva na potencialnega uporabnika (EUR),
11. Sredstva porabljena za nakup elektronskih virov oziroma za zagotavljanje dostopa do njih (EUR),

Kazalci:

12. Knjižnična zbirka: skupaj,
13. Knjižnična zbirka: neknjižno gradivo,
14. Knjižnična zbirka: tekoče naročeni naslovi časnikov in časopisov,
15. Knjižnična zbirka: prirast skupaj,
16. Knjižnična zbirka: prirast neknjižnega gradiva,
17. Knjižnična zbirka: odpis skupaj,
18. Knjižnična zbirka: elektronski viri, dostopni na daljavo – naslovi skupaj,
19. Uporabniki, obisk, izposoja: člani – individualni uporabniki,
20. Uporabniki, obisk, izposoja: potencialni uporabniki – študentje,
21. Uporabniki, obisk, izposoja: potencialni uporabniki – učitelji, raziskovalci,
22. Uporabniki, obisk, izposoja: obisk knjižnice,
23. Uporabniki, obisk, izposoja: izposoja (v knjižnico in na dom),
24. Uporabniki, obisk, izposoja: medknjižnična izposoja – izposoja,
25. Uporabniki, obisk, izposoja: medknjižnična izposoja – posoja,
26. Zaposleni (vsi –FTE),
27. Število osebnih računalnikov za uporabnike,
28. Sredstva za nakup gradiva skupaj (EUR),
29. Sredstva za nakup gradiva brez CTK, UKM (EUR).

Za 12 kazalcev je, večinoma od leta 1995, izračunan indeks, za vseh 18 kazalcev pa verižni indeks.

2.3 Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe

Pravilnik določa minimalne pogoje, ki jih mora izpolnjevati knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo. V skladu z Zakonom o knjižničarstvu določa vrsto primerjalnih vrednosti za knjižnično gradivo, strokovne delavce, prostor in opremo ter organizacijo knjižnične dejavnosti. V skladu z določbami pravilnika je bilo za potrebe merjenja razvitosti določenih vrsta kazalcev. Njihovo število je odvisno od vrste knjižnic, pri vseh pa so kazalci v skladu s 36. členom Zakona o knjižničarstvu razporejeni v 4 skupine. Razvitost osrednje splošne knjižnice se določa po naslednjih kazalcih:

Organiziranost - izvajanje javne službe

14 dejavnosti iz 2. člena Zakona,

6 dejavnosti iz 16. člena Zakona,

Gradivo

21. Knjižnično gradivo na prebivalca,
22. Neknjižno gradivo na prebivalca,
23. Omogočanje dostopa do elektronskih virov,
24. Omogočanje dostopa do gradiva uporabnikom s posebnimi potrebami,
25. Prirast monografskih publikacij,
26. Prirast neknjižnega gradiva,
27. Prirast: razmerje med naslovi strokovnega in leposlovnega gradiva,
28. Prirast: delež naslovov knjižničnega gradiva za otroke in mladino,
29. Delež referenčnega gradiva, namenjenega prezenčni izposoji,
30. Zbiranje publikacij in informacij javnega značaja,
31. Omogočanje dostopa do elektronskih publikacij javnih oblasti,
32. Urejenost gradiva v prostem pristopu po UDK,
33. Prost pristop do referenčnega gradiva,
34. Ločena postavitve gradiva za mladino,
35. Gradivo za mladino je urejeno po starostnih stopnjah,
36. Ločena postavitve domoznanskega gradiva,
37. Takojšnja dostopnost gradiva v skladišču,
38. Vključenost v vzajemni bibliografski sistem,
39. Delež gradiva v računalniškem katalogu,

Strokovni delavci

40. Strokovni delavci na prebivalca,
41. Število strokovnih delavcev za domoznansko dejavnost,
42. Usposobljenost strokovnih delavcev,
43. Strokovnost direktorja,
44. Izobrazba direktorja,

Prostor in oprema

45. Površina knjižnice na prebivalca,
46. Čitalniška mesta na prebivalca,
47. Računalniška delovna mesta na prebivalca,
48. Računalniki za strokovne in upravne delavce,
49. Telekomunikacijske povezave,
50. Faks,
51. Ločena telefonska številka za posredovanje informacij uporabnikom,
52. Tiskalniki za računalniško izposajo,
53. Tiskalniki za uporabnike,
54. Preslikovalni stroji,
55. AV oprema.

2.4 Standardi za splošne knjižnice (2005-2015)

Veljavni standardi za splošne knjižnice prinašajo nabor večinoma kvantitativnih kazalcev, ki so razdeljeni v 6 skupin in sicer:

1. Kazalci uporabe

- Število izposojenega knjižničnega gradiva na prebivalca,
- Skupno število obiskov knjižnice na prebivalca,
- Število članov v odstotkih na prebivalstvo,
- Število izposoj na enoto, t. j. obrat virov (izposoje),
- Referenčne poizvedbe na prebivalca,
- Število izposojenih enot na uro odprtosti,
- Število izvedenih transakcij na prebivalca,
- Število dostopov do računalniških storitev na prebivalca,

2. Kazalci o virih

- Skupno število knjižničnega gradiva na prebivalca,
- Število terminalov/osebni računalniki na prebivalca,
- Število računalniških delovnih mest in dostopov do kataloga na prebivalca,

3. Kazalci o človeških virih

- Razmerje med številom vseh polno zaposlenih delavcev in številom prebivalcev,
- Razmerje med številom strokovnih delavcev in številom prebivalcev,
- Število opravljenih transakcij na zaposlenega,

4. Kazalci kakovosti

- Kazalci kakovosti, pridobljeni iz anket o zadovoljstvu uporabnikov,
- Razmerje med številom pravilno odgovorjenih referenčnih poizvedb in številom zahtevkov,

5. Kazalci stroškov

- Stroški na enoto za izvajanje storitev in dejavnosti,
- Stroški zaposlenih na storitev, na primer obdelane knjige, programi,
- Skupen strošek na prebivalca, člana, na izposojevališče itn...

6. Primerjalni kazalci

- Primerjava statističnih podatkov z drugimi ustreznimi in primerljivimi knjižničnimi storitvami na nacionalni in mednarodni ravni.

2.5 Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic (2012-2020)

Standardi za visokošolske knjižnice v prilogah navajajo vrsto kazalcev, ki knjižnicam in njihovim deležnikom omogočajo merjenje in spremljanje delovanja knjižnic ter vrednotenje uspešnosti njihovega delovanja.

Izvajanje dejavnosti visokošolskih knjižnic, ki jih priporoča standard, je mogoče spremljati na osnovi izčrpnega vprašalnika Nabor kvalitativnih kazalcev uspešnosti delovanja visokošolske knjižnice.

Kvantitativni kazalci za merjenje uspešnosti delovanja visokošolske knjižnice so navedeni v prilogi Nabor kvantitativnih kazalcev in kazalnikov uspešnosti delovanja visokošolske knjižnice. Po vzoru ISO standarda je preko 200 kazalcev razdeljenih v 4 skupine. Izčrpen nabor kazalcev je primeren predvsem za samoevalvacijo knjižnice, saj omogoča natančno spremljanje posameznih procesov oziroma segmentov dela v knjižnici.

Za primerjalno vrednotenje je primeren tretji nabor kazalcev Osnovni uravnoteženi nabor kvantitativnih kazalcev in kazalnikov uspešnosti delovanja za evalvacijo knjižnične dejavnosti v visokem šolstvu. Omejuje se na 37 kazalcev in sicer:

Viri in pogoji za delovanje

1. Površina na potencialnega uporabnika,
2. Število čitalniških sedežev na potencialnega uporabnika,
3. Število računalnikov v prostorih knjižnice na potencialnega uporabnika,
4. Število EPZ zaposlenih v knjižnici na potencialnega uporabnika,
5. Sredstva za nakup in zagotavljanje dostopa do informacijskih virov na potencialnega uporabnika,
6. Delež sredstev za nakup in zagotavljanje dostopa do elektronskih informacijskih virov v sredstvih za nakup vsega knjižničnega gradiva,
7. Delež sredstev za nakup in zagotavljanje dostopa do informacijskih virov v celotnih sredstvih knjižnice visokošolskega zavoda,
8. Delež celotnih sredstev za delovanje knjižnice v celotnih sredstvih visokošolskega zavoda
9. Prirast enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih (knjižno in neknjižno gradivo) na potencialnega uporabnika,
10. Prirast naslovov pripravljenih digitalnih dokumentov na potencialnega uporabnika,
11. Število naslovov plačanih e-knjig, e-revij in e-zbirk na potencialnega uporabnika,

Uporaba

12. Število aktivnih uporabnikov in njihova struktura,
13. Delež aktivnih uporabnikov z matične članice univerze in z univerze glede na vse aktivne uporabnike,
14. Število fizičnih obiskov na potencialnega uporabnika,

15. Število obiskov spletnega mesta na potencialnega uporabnika,
16. Število iskanj v lokalni bibliografski bazi podatkov knjižnice na potencialnega uporabnika,
17. Število izposojenih knjižničnih enot in medknjižnično posredovanih dokumentov na potencialnega uporabnika,
18. Število sej v elektronskih informacijskih virih, ki jih knjižnica gradi ali upravlja, na potencialnega uporabnika,
19. Število vpogledov v celotna besedila digitalnih zbirk, ki jih knjižnica gradi ali upravlja, na potencialnega uporabnika,
20. Število oblik, izvedb, udeležencev in pedagoških ur izobraževanja uporabnikov oz. študentov,
21. Delež udeležencev organiziranega izobraževanja uporabnikov knjižnice glede na vse študente visokošolskega zavoda,
22. Število kreiranih in popravljenih zapisov v vzajemni bibliografski bazi podatkov za bibliografije raziskovalcev (vse vrste gradiva),

Učinkovitost

23. Prirast enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih (knjižno in neknjižno gradivo) na EPZ zaposlenega v knjižnici,
24. Prirast naslovov pripravljenih digitalnih dokumentov na EPZ zaposlenega v knjižnici,
25. Število naslovov plačanih e-knjig, e-revij in e-zbirk na EPZ zaposlenega v knjižnici,
26. Število aktivnih uporabnikov na EPZ zaposlenega v knjižnici,
27. Število fizičnih obiskov na EPZ zaposlenega v knjižnici,
28. Število obiskov spletnega mesta knjižnice na EPZ zaposlenega v knjižnici,
29. Število iskanj v lokalni bibliografski bazi podatkov knjižnice na EPZ zaposlenega v knjižnici,
30. Število izposojenih knjižničnih enot in medknjižnično posredovanih dokumentov na EPZ zaposlenega v knjižnici,
31. Število sej v elektronskih informacijskih virih, ki jih knjižnica gradi ali upravlja, na EPZ zaposlenega v knjižnici,
32. Število vpogledov v celotna besedila digitalnih zbirk, ki jih knjižnica gradi ali upravlja, na EPZ zaposlenega v knjižnici,
33. Število udeležencev organiziranega izobraževanja uporabnikov knjižnice na EPZ zaposlenega v knjižnici,
34. Število kreiranih in popravljenih zapisov v vzajemni bibliografski bazi podatkov za bibliografije raziskovalcev (vse vrste gradiva) na EPZ zaposlenega v knjižnici,

Razvoj

35. Število pedagoških ur organiziranega izobraževanja zaposlenih v knjižnici na EPZ zaposlenega,
36. Delež EPZ zaposlenih v knjižnici, ki upravlja in razvija elektronske vire ter storitve in vzdržuje računalniško opremo, v celotnem številu EPZ zaposlenih,

37. Delež lastnih prihodkov knjižnice in posebnega sofinanciranja v celotnih sredstvih knjižnice.

2.6 Letno poročilo o delu Narodne in univerzitetne knjižnice

Narodna in univerzitetna knjižnica je razvila nabor kazalcev, s katerimi letno spremlja razvoj svojih virov, storitev in financ. 135 kvantitativnih kazalcev je razvrščenih v 4 osnovne kategorije: viri, storitve, učinkovitost ter sposobnost za razvoj.

Viri in pogoji za delovanje knjižnice (32 kazalcev)

Knjižnična zbirka in drugi informacijski viri (13 kazalcev),

Prostori in oprema (5 kazalcev),

Finančna sredstva in kadri (14 kazalcev),

Knjižnične storitve in druga dejavnost knjižnice (74 kazalcev)

Storitve in uporaba knjižnice (29 kazalcev),

Bibliografska dejavnost (11 kazalcev),

Izobraževalna dejavnost in bibliotekarski nazivi (8 kazalcev),

Spremljanje delovanja slovenskih knjižnic (6 kazalcev),

Razvojno-raziskovalna in publicistična dejavnost (2 kazalca),

Založniška dejavnost (7 kazalcev),

Predstavitvena in promocijska dejavnost (11 kazalcev),

Učinkovitost knjižnice (11 kazalcev)

Učinkovitost oziroma stroškovna uspešnost knjižnice in delovnih procesov (11 kazalcev),

Sposobnost knjižnice za spremembe in razvoj (18 kazalcev)

Razvoj človeških potencialov knjižnice (13 kazalcev),

Vlaganja v elektronske vire in storitve (4 kazalci),

Sposobnost pridobivanja lastnih prihodkov v celotnem proračunu knjižnice (1 kazalec).

Med kazalci presenetljivo ni za nacionalne knjižnice specifičnih kazalcev (ISO/TR 2811:2009) kot so: delež založniške produkcije, ki ga je pridobila nacionalna knjižnica, odstotek novih vnosov v nacionalno bibliografijo, odstotek redkega gradiva, ki je dostopno preko spletnih katalogov in podobno.

2.7 Izhodišča za pravilnik o merjenju delovanja splošnih knjižnic, NUK, Center za razvoj knjižnic

Delovno gradivo, ki ga je za izdelavo pravilnika o merjenju delovanja splošnih knjižnic pripravil mag. Gorazd Vodeb, prinaša na osnovi leta 2011 uveljavljenih strokovnih dokumentov 6 splošnih ciljev dejavnosti splošnih knjižnic. Za merjenje teh ciljev predlaga 22 kazalcev:

Povečanje števila uporabnikov (2 kazalca)

1. Delež uporabnikov med prebivalstvom s stalnim prebivališčem na območju delovanja knjižnice po uporabniških skupinah,
2. Delež članov, ki nimajo stalnega prebivališča na območju delovanja knjižnice,

Povečanje uporabe storitev splošnih knjižnic (7 kazalcev)

3. Obisk na prebivalca,
4. Izposoja na prebivalca,
5. Uporaba gradiva v knjižnici na prebivalca,
6. Obrat knjižnične zbirke,
7. Delež neuporabljenega gradiva v knjižnični zbirki,
8. Udeleženci prireditve na prebivalca,
9. Udeležba na usposabljanjih za uporabo knjižnice na prebivalca,

Povečanje zadovoljstva uporabnikov s storitvami (1 kazalec)

10. Zadovoljstvo uporabnikov,

Zadostni viri za izvajanje dejavnosti (5 kazalcev)

11. Uporabna površina knjižnice na prebivalca,
12. Zaposleni delavci na prebivalca,
13. Sedeži na prebivalca,
14. Ure razpoložljivosti računalniških delovnih postaj na prebivalca,
15. Ure odprtosti v primerjavi s povpraševanjem,

Kvalitetna knjižnična zbirka (4 kazalci)

16. Razpoložljivost zahtevanih naslovov,
17. Knjižnična zbirka na prebivalca,
18. Prirast na prebivalca,
19. Delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov dostopnih na daljavo,

Učinkovita poraba finančnih sredstev (3 kazalci)

20. Strošek na obisk knjižnice,
21. Strošek na izposajo,
22. Strošek na uporabnika.

Več kot polovica kazalcev prikazuje vire za izvajanje dejavnosti (4, 5, 6 cilj), preostanek pa, z izjemo dveh, ki kažeta vpliv knjižnic na okolje (1 cilj), kaže uspešnost delovanja knjižnic (2, 3 cilj). Kazalci so povzeti po ISO 11620 (2008) oziroma po BIX.

2.8 Bix

Knjižnični index BIX (<http://www.bix-bibliotheksindex.de/en/about-us.html>) prikazuje stanje razvitosti nemških knjižnic na osnovi zbranih statističnih podatkov. Projekt so začeli razvijati leta 1999 ob podpori Bertelsmannove fundacije in Združenja nemških knjižnic. Sprva se je v projekt vključilo preko 260 splošnih knjižnic, leta 2002 pa je bil projekt razširjen tudi na visokošolske knjižnice. Po letu 2005 je njegov razvoj prevzelo združenje nemških knjižnic. Danes projekt izvajata v okviru Kompetenčne mreže za knjižnice (Kompetenznetzwerk für Bibliotheken - KNB) Združenje nemških knjižnic v sodelovanju z Visokošolskim knjižničnim centrom dežele Severno Porenje - Vestfalija (Hochschulbibliothekszentrum des Landes Nordrhein-Westfalen), ki izvaja statistične meritve dejavnosti nemških in avstrijskih knjižnic.

Projekt ni omejen le na nemške knjižnice, temveč se vanj lahko vključijo tudi knjižnice iz drugih držav: Avstrije, Švice, Italije, Slovaške in Češke. Od slovenskih knjižnic sta se za izračun indeksa BIX odločili tudi Centralna tehniška knjižnica in Univerzitetna knjižnica Maribor.

Indeks BIX na osnovi skopega števila kazalcev (v skladu z ISO standardom) ugotavlja razvitost knjižnice na področju virov, učinkovitosti, njeno usmerjenost k uporabnikom ter razvojne potencialne. Kazalci za splošne in visokošolske knjižnice se med seboj razlikujejo tako po številu kot po vsebini:

2.8.1 Kazalci za splošne knjižnice

Storitve

1. Gradivo na prebivalca,
2. Uporabna površina na 1000 prebivalcev,
3. Osebe na 1000 prebivalcev,
4. Računalniške delovne postaje na 10.000 prebivalcev,
5. Internetne storitve,
6. Prireditve na 1000 prebivalcev,

Uporaba

7. Obisk na prebivalca,

8. Izposoja na prebivalca,
9. Obrat,
10. Ure odprtosti na 1000 prebivalcev,
11. Število izposojevališč,

Učinkovitost

12. Strošek na izposajo,
13. Ure osebja na uro odprtosti,
14. Obiski na uro odprtosti,
15. Stroški na obisk,

Razvoj

16. Delež obnovljenega fonda,
17. Število ur izobraževanja na zaposlenega,
18. Stroški knjižnice na prebivalca.

2.8.2 Kazalci za visokošolske knjižnice

Viri

1. Število čitalniških sedežev na 1.000 potencialnih uporabnikov,
2. Zaposleni na 1.000 potencialnih uporabnikov,
3. Stroški za knjižnično gradivo in informacije na 1.000 potencialnih uporabnikov,
4. Delež stroškov za elektronske vire v celotnih stroških za knjižnično gradivo,
5. Ure odprtosti na teden.

Uporaba

6. Obisk knjižnice na potencialnega uporabnika,
  - a. Fizični obisk,
  - b. Virtualni obisk,
7. Udeleženci usposabljanj za uporabo knjižnice na 1.000 potencialnih uporabnikov,
8. Dostopnost knjižničnega gradiva (delež takojšnjih izposoj v odnosu do celotnega števila izposoj, vključno z rezervacijami),
9. Stopnja zadovoljstva uporabnikov,

Učinkovitost

10. Stroški za knjižnico na člana,
11. Razmerje med stroški za nabavo gradiva in stroški osebja,
12. Produktivnost - obdelava gradiva (pridobljeno gradivo na število zaposlenih, ki se ukvarjajo s pridobivanjem in obdelavo gradiva),
13. Produktivnost - izposoja in medknjižnična izposoja – skupaj (število izposoj na število oseb, ki se ukvarjajo z izposajo in medbibliotečno izposajo),

Razvoj

14. Usposabljanje zaposlenih (dnevi na EPZ),
15. Delež celotnih sredstev univerze, namenjenih za knjižnico,
16. Delež sredstev, ki jih knjižnica pridobi samostojno (z dohodki iz izvajanja javne službe na trgu, projektov, donacij ipd...),
17. Delež zaposlenih, ki zagotavljajo in razvijajo elektronske storitve.

2.9 Projekt Tibidabo

Projekt Tibidabo (<http://tibidabo-project.gesem.net/>) je nastal leta 2003 na iniciativo sveta province Barcelona in konzorcija Barcelonskih knjižnic. Mesto Barcelona je leta 1998 sprejelo načrt razvoja splošnih knjižnic po katerem naj bi število splošnih knjižnic povečali z obstoječih 18 na 40, s čimer bi zagotovili ustrezen nivo knjižničnih storitev za mesto in provinco, torej za področje z več kot 1.500.000 prebivalci. Da bi lahko pravilno ocenili potrebe po knjižničnih storitvah, so potrebovali podatke o stanju knjižnic v podobnih okoljih. S projektom Tibidabo so razvili orodje, ki omogoča primerjavo med mrežami splošnih knjižnic v velikih evropskih regijskih in gospodarskih središčih. V projektu so zato predstavljena predvsem večja evropska mesta (Barcelona, Bukarešta, Dublin, Genova, Helsinki, Lyon, Manchester, Oslo, Praga, Rotterdam, Stuttgart, Zagreb...).

V okviru projekta so oblikovali nabor kazalcev za knjižnice in knjižnično mrežo ter, v primerjavi z drugimi izbiri kazalcev, izčrpnější nabor kazalcev, ki kažejo starostno, izobrazbeno in narodnostno strukturo potencialnih uporabnikov.

2.9.1 Kazalci

Viri

1. Število potencialnih uporabnikov na izposojevališče,
2. Sedeži na potencialnega uporabnika in na uporabnika,
3. Površina knjižnice
  - m² na 1.000 potencialnih uporabnikov,
  - m² na izposojevališče,
4. Število računalnikov z dostopom do Interneta na 1000 potencialnih uporabnikov,

Finančni viri

5. Stroški za knjižnico na potencialnega uporabnika,
6. Stroški obiska,
7. Stroški (po vrstah izdatkov) na prebivalca in na obisk,

Investicije

8. Investicije na knjižnico,
9. Investicije na potencialnega uporabnika,

Človeški viri

10. Zaposleni na 1000 potencialnih uporabnikov,
11. Prostor (m²) na zaposlenega,

Zbirka

12. Zbirka na potencialnega uporabnika,
13. Zbirka na izposojevališče,
14. Število knjig na 1000 potencialnih uporabnikov,
15. Prirast na 1.000 potencialnih uporabnikov,
16. Prirast na izposojevališče,
17. Delež prirasta,
18. Rast zbirke (odstotek povečanja zbirke v tekočem letu),

Storitve

19. Število ur odprtosti na 1000 prebivalcev,
20. Obisk na potencialnega uporabnika,
21. Dnevni obisk,

Kazalci izposoje

22. Uporaba izposoje na potencialnega uporabnika,
23. Uporaba izposoje na obisk,
24. Uporaba izposoje na člana,
25. Izposoja na dan (odprtosti),
26. Izposoja na obisk
27. Število izposojenih enot na uporabo izposoje,
28. Izposoja na člana,
29. Izposoja na potencialnega uporabnika,
30. Število dostopov do Interneta iz računalnikov v knjižnici na potencialnega uporabnika,
31. Število dostopov do Interneta iz računalnikov v knjižnici na obisk,
32. Število dostopov do Interneta iz računalnikov v knjižnici na računalnik,
33. Povprečno število poizvedb v katalogu knjižnice na potencialnega uporabnika,
34. Uporaba spletne strani knjižnice na potencialnega uporabnika,
35. Uporaba spletne strani knjižnice na člana,
36. Prireditve na 10.000 potencialnih uporabnikov,
37. Prireditve na izposojevališče.

2.10 Strateški dokumenti in drugi predpisi

Iz strateških dokumentov, oblikovanih neposredno za posamezne tipe knjižnic oziroma za področja ali resorje v okviru katerih delujejo knjižnice, bi praviloma morali izluščiti kazalce, na osnovi katerih je moč spremljati realizacijo predvidenih ciljev. Nekatere strategije nabor kazalcev že vsebujejo.

Strategija razvoja splošnih knjižnic v letih 2013-2020, ki je v pripravi, opredeljuje strateška področja in cilje razvoja splošnih knjižnic do leta 2020 ter ukrepe za njihovo uresničevanje. O večini strateških področjih, ki vključujejo organizacijo, delovanje in mrežo splošnih knjižnic, storitve splošnih knjižnic, usposobljenost in znanje knjižničarjev ter knjižnice kot aktivne dejavnike v družbenem okolju, so na voljo izčrpni statistični podatki. Vendar z njimi ni mogoče spremljati večine v strategiji zastavljenih ciljev in ukrepov. Strategija v delovni verziji tudi ne vključuje kazalcev, s katerimi bi bilo moč spremljati uresničevanje posameznih ciljev. Za spremljanje večine od njih bi bile potrebne posebne meritve in študije.

Nacionalni srednjeročni program za kulturo še ni sprejet. **Osnutek Nacionalnega programa za kulturo 2011-2015** iz leta 2011 je izpostavil pet osnovnih ciljev: povečati delež občin, kjer bodo občani lahko uporabljali splošno knjižnično javno službo oziroma bodo lahko v svojem kraju dostopali do knjižničnega gradiva in ukrepov javnih oblasti, povečati uporabo relativno obsežne in pestre zbirke knjižničnega gradiva splošnih knjižnic, zagotavljanje kakovostnih in raznolikih knjižničnih storitev ter omogočanje brezplačnih osnovnih storitev knjižnic vsem prebivalcem Slovenije, izboljšanje vloge osrednjih območnih knjižnic pri horizontalnem in vertikalnem povezovanju splošnih knjižnic ter izboljšanje pogojev za izvajanje vseh zakonsko določenih nalog Narodne in univerzitetne knjižnice v digitalnem okolju. Dokument navaja tudi kazalce, ki so potrebni za spremljanje realizacije posameznih ciljev. Kazalci so kvantitativni in večino kazalnikov je mogoče izračunati na osnovi statističnih podatkov, ki jih redno zbira NUK.

Nacionalna knjižnica je sprejela **strateški načrt** za obdobje do leta 2013, v katerem pa ni posebej določenih kazalcev za spremljanje uresničevanja načrta.

Knjižnice so vključene tudi v razvojne dokumente lokalnih skupnosti in območij. Za potrebe te raziskave smo pregledali občinske oziroma območne razvojne dokumente, ki bi lahko vključevali osrednje območne knjižnice. Le redki vključujejo razvoj knjižnične dejavnosti. Izjema je **Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012-2015**, ki je bila sprejeta aprila 2012. Poleg ciljev razvoja knjižnične dejavnosti navaja tudi vrsto kvantitativnih in kvalitativnih kazalcev. Izpolnjevanje treh ciljev, ki so v tem obdobju zastavljeni na področju knjižničarstva, bo merjeno z naslednjimi kazalci:

I. Povečanje kakovosti uporabnikom prijaznih storitev v MKL:

1. Število izdanih kartic urbana v MKL,
2. Zadovoljstvo uporabnikov kartice urbana,
3. Zadovoljstvo uporabnikov s hitrostjo in učinkovitostjo storitev,
4. Število novih članov,

II. Povečanje števila članov MKL v MOL z zagotavljanjem boljše dostopnosti knjižničnih storitev v MKL:

1. Število članov,
2. Povečanje obiska in izposoje knjižničnega gradiva,
3. Povečanje obiska prireditev in izobraževanj,
4. Izboljšanje podobe knjižnice v javnosti,

III. Dvig kakovostne ponudbe na področju literature in knjižne kulture ter kontinuirano izvajanje programov za različne ciljne skupine prebivalcev:

1. Ohraniti obseg prireditev v Trubarjevi hiši in povečati število obiskovalcev,
2. Povečanje števila članov MKL,
3. Povečanje obiska in izposoje,
4. Obisk spletnega mesta,
5. Povečanje števila otrok, ki sodelujejo v projektih,
6. Povečanje sodelovanja otrok s knjižnico na daljavo,
7. Število mladih članov MKL,
8. Število objav strokovnih člankov.

Splošne knjižnice so omenjene še v dokumentu Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2008-2023 ter v Lokalnem programu za kulturo za obdobje 2011-2014 Mestne občine Ptuj.

Strateški dokumenti s področja visokega šolstva ter raziskovalne dejavnosti obravnavajo knjižnice le sporadično. Žal tudi **Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UL RS, št. 95/2010)** postavljajo glede visokošolskih knjižnic tako splošne zahteve, da na njihovi osnovi ni mogoče določiti kvantitativnih kazalcev oziroma nakazujejo uporabo kazalcev, ki izhajajo iz Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

3 Kazalci

3.1 Izbor kazalcev

Kot osnova za izbor kazalcev so nam služili mednarodni standardi, ki določajo kazalce uspešnosti knjižnic (ISO 11620 : 2008, ISO/TR 2811:2009) ter nabori kazalcev navedenih v predhodnem poglavju.

Izbor kazalcev je omejen z naborom količin, potrebnih za njihov izračun, ki jih NUK spremlja s statističnimi meritvami. Drugo omejitev pri izboru je predstavljala kvaliteta zbranih podatkov. Pri spremljanju statističnih podatkov v zadnjih letih ugotavljamo, da nam knjižnice ne posredujejo točnih podatkov predvsem za tri sklope virov in dejavnosti:

- Potencialni uporabniki
Problem se pojavlja pri vseh vrstah knjižnic, zato podatke, tam kjer je to mogoče, zajemamo iz poročil SURS. To so podatki o prebivalcih občin ter o študentih in zaposlenih v okviru posameznih univerz. SURS ne objavlja podatkov o študentih in zaposlenih po visokošolskih zavodih, zato izračun kazalnikov vezanih na potencialnega uporabnika za posamezne visokošolske knjižnice ni mogoč.
- Podatki vezani na finančno poslovanje nesamostojnih knjižnic.
- Podatki vezani na vire in dejavnosti knjižnic v elektronskem okolju.

Zato prihaja pri številu kazalcev po vrstah knjižnic do velikih odstopanj. Glede na kvaliteto podatkov je razumljivo, da je najdaljši izbor kazalcev pri splošnih knjižnicah.

V celoti je izbranih 35 kazalcev in 35 kazalnikov. Slednji so predstavljeni v naslednjih poglavjih.

3.2 Opis kazalcev

Izbor kazalcev je razdeljen po vzorcu standarda ISO 11620 v štiri skupine:

- viri, dostop in infrastruktura,
- uporaba,
- učinkovitost,
- potenciali in razvoj.

V vsaki od teh skupin so kazalci razvrščeni na področja, ki pokrivajo

- subjekte,
- zbirko, prirast in odpis,
- odprtost, prostor in opremo ter
- zaposlene.

Vsak od kazalcev je predstavljen z naslednjimi podatki:

- Ime kazalca: kratko in razumljivo, po možnosti že uveljavljeno ime kazalca.
- Opis kazalca: podroben opis kazalca iz katerega je nedvoumno razvidno kaj predstavlja.
- Izračun kazalca: algoritem za izračun kazalca z navedenimi količinami, ki so za to potrebne.
- Namen kazalca: razlog, zakaj kazalec izračunavamo oziroma spremljamo.
- Interpretacija: osnovna navodila za razumevanje vrednosti kazalca.
- Vir kazalca: ime standarda, projekta, dokumenta, ki vključuje enak kazalec.
- Uporabo kazalca: vrsta knjižnice za katero bo ta kazalec izračunan.

Vrednosti, ki so potrebne za izračun kazalnikov, so prav tako uvrščene med kazalce in so navedene v naslednjem poglavju.

3.3 Kazalci

A Viri, dostop in infrastruktura (18 kazalcev)

A.1 Knjižnice in izposojevališča

A.1.1 Število knjižnic

Opis: Število institucij, ki izvajajo knjižnično dejavnost.

Izračun: Seštevek vseh knjižnic.

Interpretacija: Število knjižnic naj ustreza zahtevam standardov oziroma strokovnih priporočil in razvojnih dokumentov.

Namen: Ocenjevanje dostopnosti knjižnične dejavnosti potencialnim uporabnikom.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice, specialne knjižnice.

A.1.2 Število osrednjih knjižnic

Opis: Število osrednjih splošnih knjižnic.

Izračun: Seštevek vseh osrednjih splošnih knjižnic.

Namen: Ugotoviti število pravnih oseb, ki so nosilci splošne knjižnične dejavnosti v Sloveniji.

Interpretacija: Število knjižnic naj ustreza zahtevam standardov oziroma strokovnih priporočil in razvojnih dokumentov.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

A.1.3 **Delež občin brez splošne knjižnice**

Opis: Kazalnik kaže odstotek občin, ki na svojem ozemlju nimajo splošne knjižnice.

Izračun: Število slovenskih občin brez splošne knjižnice x 100 / število vseh slovenskih občin.

Namen: Ugotoviti dostopnost knjižnične dejavnosti po lokalnih skupnostih.

Interpretacija: Nižja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

A.1.4 **Število potencialnih uporabnikov na krajevno knjižnico**

Opis: Kazalnik kaže število potencialnih uporabnikov, ki jim služi krajevna knjižnica.

Namen: Ugotavljanje dostopnosti knjižnične dejavnosti v lokalnih skupnostih.

Izračun: Število potencialnih uporabnikov / število krajevnih knjižnic.

Interpretacija: Kazalnik je občutljiv za interpretacijo ker je odvisen od lokacije knjižnice glede na vidik poselitve (urbano oziroma podeželsko okolje).

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

(V primeru, da ne bo možen grafični prikaz, bodo vrednosti kazalca obrnjene.)

A.2 **Zbirka, prirast, odpis**

A.2.1 **Knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika**

Opis: Kazalnik prikazuje število inventarnih enot knjižnične zbirke na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število inventarnih enot knjižnične zbirke / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti relativno velikost knjižnične zbirke, ki je na voljo uporabnikom.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna. Obseg sam po sebi ne govori o kvaliteti knjižnične zbirke.

Vir: CeZaR, BIX, Vodeb, Vis¹, Spl.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.2.2 Prirast obveznega izvoda

Opis: Kazalec kaže število inventarnih enot, ki jih je knjižnica prejela v tekočem letu na osnovi zakonskih predpisov.

Izračun: Število inventarnih enot knjižničnega gradiva, ki jih je knjižnica pridobila na osnovi zakona oziroma drugih predpisov o obveznem izvodu publikacij.

Namen: Ugotoviti kolikšen je dotok knjižničnega gradiva, ki ga knjižnica prejema brezplačno oziroma koliko publikacij izdajo zavezanci za obvezni izvod v enem letu.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, splošne knjižnice, visokošolske knjižnice.

A.2.3 Prirast na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalnik prikazuje število inventarnih enot gradiva, ki jih je knjižnica pridobila v tekočem letu na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število inventarnih enot prirasta knjižničnega gradiva x 1000 / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti stopnjo posodabljanja knjižnične zbirke.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, Vodeb, Vis².

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.2.4 Prirast naslovov na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje prirast števila naslovov del, ki jih je knjižnica pridobila na potencialnega uporabnika.

---

¹ Pri visokošolskih standardih je v kazalniku zajeto le gradivo na fizičnih nosilcih.

² Pri visokošolskih standardih je v kazalniku zajeto le gradivo na fizičnih nosilcih.

Izračun: Število naslovov prirasta knjižničnega gradiva x 1000 / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti stopnjo posodabljanja knjižnične zbirke in njeno raznolikost.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.2.5 Prirast na knjižnično zbirko

Opis: Kazalnik prikazuje odstotek števila inventarnih enot prirasta v odnosu na celotno knjižnično zbirko.

Izračun: Število inventarnih enot prirasta knjižničnega gradiva x 100 / število inventarnih enot knjižnične zbirke. Izraženo v %.

Namen: Oceniti stopnjo posodabljanja knjižnične zbirke.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice, specialne knjižnice.

A.2.6 Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalnik prikazuje število tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij v analogni in digitalni obliki x 1000/ število potencialnih uporabnikov.

Namen: Ugotavljanje raznolikosti fonda in izpolnjevanje zahtev strokovnih standardov in normativnih predpisov.

Interpretacija: Kazalnik ustreza, ko se približuje vrednosti standarda oziroma normativa.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

A.2.7 Odpis na knjižnično zbirko

Opis: Kazalnik kaže odstotek inventarnih enot, ki jih je knjižnica odpisala v tekočem letu v odnosu do celotne knjižnične zbirke.

Izračun: Število inventarnih enot odpisanega gradiva x 100 / število inventarnih enot knjižnične zbirke. Izraženo v %.

Namen: Oceniti stopnjo posodabljanja knjižnične zbirke.

Interpretacija: Odpis pri splošnih knjižnicah naj ustreza standardom. Pri splošnih knjižnicah dosežemo optimalno vrednost kazalnika, če je (ob doseženi vrednosti velikosti knjižnične zbirke, ki ustreza standardu) njegova vrednost enaka vrednosti kazalnika Prirasta na knjižnično zbirko.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.2.8 Gradnja podatkovnih zbirk

Opis: Število naslovov podatkovnih zbirk ki jih gradi knjižnica.

Izračun: Število naslovov podatkovnih zbirk, ki jih gradi knjižnica samostojno ali v sodelovanju z drugimi ustanovami. Katalogov (COBISS) ne štejemo za podatkovno zbirko.

Namen: Ugotoviti strokovno usposobljenost pri uporabi IKT za zagotavljanje informacijskih virov.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna. Upoštevati je treba možnost, da več knjižnic gradi eno zbirko.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice, specialne knjižnice.

A.3 Odprtost, prostor in oprema

A.3.1 Tedenska odprtost knjižnice

Opis: Kazalec prikazuje seštevek števila ur v tednu, ko je knjižnica odprta za uporabnike.

Izračun: Število ur tedenske odprtosti enote knjižnice, ki je najdlje odprta. Poletni delovni čas se ne upošteva.

Namen: Ocenjevanje dostopnosti knjižničnih storitev.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

A.3.2 Letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalnik prikazuje povprečno število ur odprtosti na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število ur letne odprtosti vseh izposojevališč knjižnice skupaj / število potencialnih uporabnikov x 1000.

Namen: Ocenjevanje dostopnosti knjižničnih storitev.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, BIX.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.3.3 Površina knjižnice na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje velikost knjižnice v odnosu do števila njenih potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število m² površine knjižnice / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti pomembnost knjižnice kot študijskega prostora, prostora za druženje in učenje. Kazalnik prikazuje podporo knjižnice tem področjem.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna. Pri izračunu upoštevamo celotno površino knjižnice, ne le uporabno površino knjižnice, kot je definirano v ISO, Bix, Vis in Vodeb. To dejstvo je treba upoštevati pri primerjavah. Podatka o uporabni površini knjižnice v statističnih meritvah ne zbiramo.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vodeb, Vis, BIX.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.3.4 Čitalniški sedeži na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje število čitalniških sedežev na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število čitalniških sedežev v knjižnici x 1000 / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti število sedežev na 1000 potencialnih uporabnikov, ki so namenjeni uporabnikom za branje, študij ali delo v knjižnici.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vodeb, Vis³.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.3.5 Osebni računalniki za uporabnike na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec kaže število javno dostopnih računalniških delovnih postaj na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število osebnih računalnikov za uporabnike v knjižnici x 1000/ število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti razpoložljivost računalniških delovnih postaj namenjenih potencialnim uporabnikom.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vis⁴, Spl.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

A.4 Zaposleni

A.4.1 Delavci na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje število knjižničnih delavcev na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število delavcev v knjižnici, ki so v rednem delovnem razmerju (EPZ) x 1000/ število potencialnih uporabnikov.

Namen: Ugotavljanje števila zaposlenih v knjižnicah.

Interpretacija: Višja vrednost kazalca navadno pomeni boljši rezultat.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008*, BIX, Vodeb,

---

³ Visokošolski standardi prikazujejo kazalnik z obrnjenimi vrednostmi: število potencialnih uporabnikov na sedež.

⁴ Visokošolski standardi prikazujejo kazalnik z obrnjenimi vrednostmi: število potencialnih uporabnikov na računalnik.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

Vrednosti, potrebne za izračun kazalnikov A:

1. Knjižnična zbirka (inventarne enote),
2. Potencialni uporabniki,
3. Prirast knjižničnega gradiva (inventarne enote),
4. Prirast knjižničnega gradiva (naslovi),
5. Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij,
6. Odpis knjižničnega gradiva (inventarne enote),
7. Letna odprtost knjižnice (ure),
8. Čitalniški sedeži,
9. Uporabna površina knjižnice (m²),
10. Osebni računalniki za uporabnike,
11. Delavci – skupaj (v rednem delovnem razmerju) (EPZ),
12. Število knjižnic,
13. Število osrednjih knjižnic,
14. Število občin,
15. Število občin brez knjižnične dejavnosti,
16. Podatkovne zbirke, ki jih gradi knjižnica (naslovi),
17. Tedenska odprtost knjižnice (ure),
18. Obisk knjižnice,
19. Prirast obveznega izvoda (inventarne enote),

B. UPORABA (11 KAZALCEV)

B.1 Zbirka

B.1.1 Obrat knjižnične zbirke

Opis: Koeficient, ki izraža celotno število izposoj enot gradiva v določeni knjižnični zbirki deljeno s številom enot gradiva v knjižnični zbirki.

Izračun: Število inventarnih enot knjižnične zbirke izposojenih na dom in v knjižnico / število inventarnih enot knjižnične zbirke.

Namen: Oceniti splošno stopnjo uporabe knjižnične zbirke, namenjene izposoji. Kazalec uspešnosti se lahko uporablja tudi za ocenjevanje ustreznosti knjižnične zbirke glede na zahteve potencialnih uporabnikov.

Interpretacija: Višja je vrednost kazalca, bolj intenzivna je stopnja uporabe in relevantnost zbirke. Pri primerjavah različnih knjižnic je treba biti pazljiv, saj določene metodologije za izračun kazalnika v imenovalcu upoštevajo le gradivo, ki se lahko izposoja na dom ali v knjižnico, ne pa celotne knjižnične zbirke.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, BIX, Vodeb, Spl.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.1.2 Izposoja na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje število enot, izposojenih na dom na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število inventarnih enot knjižnične zbirke izposojenih na dom /število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti obseg uporabe knjižnične zbirke glede na število potencialnih uporabnikov. Kazalec uspešnosti se lahko uporablja tudi za ocenjevanje kakovosti knjižnične zbirke in sposobnosti knjižnice za promocijo uporabe knjižnične zbirke.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, BIX, Vodeb, Vis, Spl.

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.1.3 Izposoja na člana

Opis: Kazalec prikazuje število enot, izposojenih na dom na člana knjižnice.

Izračun: Število inventarnih enot knjižničnega gradiva izposojenih na dom / število članov knjižnice.

Namen: Oceniti obseg, v katerem člani uporabljajo knjižnično zbirko. Kazalec se lahko uporablja tudi za ocenjevanje kakovosti knjižnične zbirke in sposobnosti knjižnice za promocijo uporabe knjižnične zbirke.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, Vis,

Uporaba: visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.1.4 Medknjižnična izposoja – pasiva na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje število inventarnih enot, ki jih je knjižnica pridobila po medbibliotečni izposoji na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število inventarnih enot knjižničnega gradiva izposojenih iz drugih knjižnic preko medknjižnične izposoje x 1000 / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Stopnja sodelovanja z drugimi knjižnicami pri zadovoljevanju potreb uporabnikov po gradivu.

Interpretacija: Višja vrednost kaže na ustrezne storitve knjižnice, lahko pa nakazuje tudi neustrezno knjižnično zbirko.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Splošne knjižnice.

B.1.5 Medknjižnična izposoja na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje število inventarnih enot, ki jih je knjižnica pridobila po medknjižnični izposoji za svoje uporabnike iz drugih knjižnic in število enot, ki jih je posredovala drugim knjižnicam po medbibliotečni izposoji na 1000 potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število inventarnih enot knjižničnega gradiva izposojenih iz drugih knjižnic (pasiva) in posojenih v druge knjižnice (aktiva) preko medknjižnične izposoje x 1000 / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Stopnja sodelovanja z drugimi knjižnicami pri zadovoljevanju potreb uporabnikov po gradivu.

Intrepretacija: Višja vrednost kaže na ustrezne storitve knjižnice, lahko pa nakazuje tudi neustrezno knjižnično zbirko.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Visokošolske knjižnice.

B.2 Dostop

B.2.1 Delež članov knjižnice med potencialnimi uporabniki

Opis: Kazalnik prikazuje število članov knjižnice na število njenih potencialnih uporabnikov.

Izračun: Število članov knjižnice / število potencialnih uporabnikov .

Namen: Za ocenjevanje uspešnosti knjižnice pri doseganju ciljne populacije in privlačnosti njene zbirke in ponudbe storitev za potencialne uporabnike.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, Vis⁵, Spl.

Uporaba: splošne knjižnice.

B.2.2 Obisk (fizični) knjižnice na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje kolikokrat je vsak potencialni uporabnik obiskal knjižnico.

Izračun: Število uporabnikov, ki so fizično vstopili v prostore knjižnice / število potencialnih uporabnikov .

Namen: Oceniti ustreznost in privlačnost knjižničnih storitev za uporabnike.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, BIX, Vis.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.2.3 Obisk (celotni) na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje kolikokrat je vsak potencialni uporabnik fizično ali virtualno obiskal knjižnico.

Izračun: Število uporabnikov, ki so fizično vstopili v prostore knjižnice ali uporabljali elektronske storitve knjižnice/ število potencialnih uporabnikov .

---

⁵ Standard za visokošolske knjižnice uporablja izraz aktivni uporabnik, kar vsebinsko ustreza članu.

Namen: Oceniti ustreznost in privlačnost knjižničnih storitev za uporabnike.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: ISO 11620:2008, BIX, Vodeb, Spl.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.2.3 **Obisk (fizični) na letno odprtost**

Opis: Kazalec prikazuje koliko uporabnikov je povprečno vsako uro obiskalo knjižnico.

Izračun: Število uporabnikov, ki so fizično vstopili v prostore knjižnice / celotno število ur letne odprtosti vseh izposojevališč knjižnice. Virtualnega obiska pri izračunu ne upoštevamo.

Namen: Ugotoviti ustreznost in privlačnost knjižničnih storitev za njene uporabnike ter stopnjo uporabe knjižnice in njeno obremenjenost.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, BIX.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

B.2.4 **Obisk prireditev na potencialnega uporabnika**

Opis: Kazalec prikazuje število obiskov prireditev knjižnice na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število obiskovalcev prireditev / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Ocena privlačnosti prireditev knjižnice za potencialne uporabnike knjižnice.

Interpretacija: Visoka vrednost kazalca kaže, da prireditve, ki jih organizira, ustrezajo potencialnim uporabnikom knjižnice.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vodeb,

Uporaba: Splošne knjižnice.

B.2.5 **Udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika**

Opis: Število uporabnikov, ki so se udeležili različnih oblik usposabljanja za uporabo knjižnice oziroma njenih storitev, na potencialnega uporabnika.

Izračun: Število udeležencev usposabljanja za uporabo knjižnice / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Oceniti uspešnost knjižnice pri doseganju uporabnikov s ponudbo usposabljanja za uporabo knjižničnih storitev.

Interpretacija: Visoka vrednost kazalca prikazuje učinkovitost knjižnice pri spodbujanju zanimanja uporabnikov za usposabljanje za uporabo knjižnice.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vodeb.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

Vrednosti, potrebne za izračun kazalnikov B:

1. Izposoja (na dom in v knjižnico) (inventarne enote),
2. Izposoja na dom (inventarne enote),
3. Medknjižnična izposoja (inventarne enote) – pasiva ,
4. Medknjižnična izposoja (inventarne enote) – skupaj,
5. Člani,
6. Udeleženci usposabljanja,
7. Obisk (fizični) knjižnice (število obiskovalcev),
8. Obisk (celotni) knjižnice,
9. Obisk prireditev,
10. Potencialni uporabniki.

C. UČINKOVITOST (3 KAZALCI)

C.1 Zbirka

C.1.1 Strošek na izposojno enoto knjižničnega gradiva

Opis: Kazalec kaže strošek, ki ga ima knjižnica z izposojno enoto knjižničnega gradiva.

Izračun: Sredstva porabljena za knjižnico (EUR) (brez investicij)/število izposojenih (in podaljšanih) inventarnih enot knjižničnega gradiva.

Namen: Oceniti stroške knjižnice (knjižnične dejavnosti) glede na število izposoj.

Interpretacija: Vrednost interpretiramo v kontekstu nalog knjižnice.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, Vodeb, Vis

Uporaba: Splošne knjižnice, visokošolske knjižnice.

C.1.2 Strošek (fizičnega) obiska

Opis: Kazalec prikazuje strošek, ki ga ima knjižnica s fizičnim obiskom enega uporabnika.

Izračun: Sredstva porabljena za knjižnico (EUR) (brez investicij) / število obiskovalcev.

Namen: Oceniti stroške izvajanja knjižnične dejavnosti glede na število obiskov knjižnice.

Interpretacija: Vrednost interpretiramo v kontekstu nalog knjižnice.

Vir: CeZaR, ISO 11620:2008, BIX, Vodeb, Vis

Uporaba: Splošne knjižnice, visokošolske knjižnice.

C.3 Zaposleni

C.3.1 Število kreiranih in redigiranih zapisov za bibliografijo raziskovalcev na strokovnega delavca

Opis: Kazalnik prikazuje povprečno število kreiranih in redigiranih zapisov, ki jih je za bibliografijo raziskovalcev (SICRIS) izdelal strokovni delavec knjižnice (EPZ).

Izračun: Število kreiranih in redigiranih zapisov v vzajemni bibliografski bazi podatkov za bibliografije raziskovalcev (vse vrste gradiva) (SICRIS) / število EPZ strokovnih delavcev.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: Vis⁶, ISO 11620:2008⁷,

Uporaba: Visokošolske knjižnice.

Vrednosti, potrebne za izračun kazalnikov C:

1. Sredstva, porabljena za knjižnico (EUR),
2. Izposoja (na dom in v knjižnico) (inventarne enote),
3. Obisk (fizični) knjižnice (število obiskovalcev),
4. Število kreiranih in redigiranih zapisov za vse vrste gradiva za SICRIS.

---

⁶ Število zapisov je izračunano na EPZ vseh zaposlenih v knjižnici.

⁷ Kazalnik kaže poprečno število enot gradiva, ki ga je obdelal delavec .

D. POTENCIALI IN RAZVOJ (6 KAZALCEV)

D.1 Zbirka

D.1.1 Sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalec prikazuje višino sredstev, ki jih knjižnica porabi za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika.

Izračun: Sredstva, porabljena za nakup vsega knjižničnega gradiva (EUR) / število potencialnih uporabnikov.

Namen: Obseg vlaganj v knjižnično zbirko.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

D.1.2 Delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov

Opis: Kazalnik prikazuje odstotek sredstev, porabljenih za nakup knjižničnega gradiva, ki jih je knjižnica namenila za zagotavljanje elektronskih virov.

Izračun: Sredstva, porabljena za nakup elektronskih virov v vseh oblikah (EUR) x 100 / sredstva, porabljena za nakup vsega knjižničnega gradiva (EUR). Izraženo v %.

Namen: Stopnja vlaganja v elektronske vire v vseh oblikah kot dela knjižnične zbirke.

Interpretacija: Vrednost se interpretira glede na konkretne naloge knjižnice ter glede na ceno in uporabo elektronskih virov. Visoka vrednost zato ni nujno pozitivna. Na višino sredstev vpliva tudi vrsta licence, saj posamezne knjižnice lahko zagotavljajo dostop do virov tudi drugim knjižnicam.

Vir: CeZaR, Vodeb (na daljavo)*, Vis.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

D.2 Zaposleni

D.2.1 Delež strokovnih delavcev

Opis: Kazalec kaže odstotek delavcev v knjižnici, ki imajo strokovne kvalifikacije.

Izračun: Število strokovnih delavcev, ki so v rednem delovnem razmerju (EPZ) x 100 / število vseh delavcev v rednem delovnem razmerju (EPZ).

Namen: Ugotavljanje strokovnega potenciala knjižnice.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, Vis.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

D.2.2 Število ur izobraževanja na delavca

Opis: Kazalnik prikazuje povprečno število ur formalnega usposabljanja vsakega zaposlenega.

Izračun: Število ur izobraževanja zaposlenih / število delavcev zaposlenih v knjižnici (ne glede na obliko zaposlitve) (osebe).

Namen: Ugotoviti stopnjo vlaganj v človeške vire.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, Vis⁸.

Uporaba: nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

D.2.3 Sredstva, porabljena za izobraževanje na delavca

Opis: Kazalnik prikazuje višino sredstev, ki jih je knjižnica porabila za izobraževanje svojih delavcev na posameznega zaposlenega.

Izračun: Sredstva, porabljena za izobraževanje zaposlenih (EUR) / število delavcev zaposlenih v knjižnici (ne glede na obliko zaposlitve) (osebe).

Namen: Ugotoviti stopnjo vlaganj v človeške vire.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

---

⁸ Meri EPZ, ne oseb.

Vir: CeZaR.

Uporaba: Nacionalna knjižnica, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

D.3 Splošno

D.3.1 Stroški knjižnice na potencialnega uporabnika

Opis: Kazalnik prikazuje kakšni so celotni stroški poslovanja knjižnice (brez investicij) na potencialnega uporabnika.

Izračun: Sredstva porabljena za knjižnico (EUR) / potencialni uporabniki.

Namen: Ugotoviti stopnjo vlaganja v knjižnično dejavnost.

Interpretacija: Višja vrednost je pozitivna.

Vir: CeZaR, BIX, Spl.

Uporaba: Visokošolske knjižnice, splošne knjižnice.

Vrednosti, potrebne za izračun kazalnikov D

1. Delavci – skupaj (v rednem delovnem razmerju) (EPZ),
2. Izobraževanje zaposlenih (ure),
3. Sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva (EUR),
4. Sredstva, porabljena za nakup elektronskih virov (EUR),
5. Potencialni uporabniki ,
6. Delavci – skupaj (ne glede na način zaposlitve) (osebe),
7. Strokovni delavci (v rednem delovnem razmerju)(EPZ),
8. Sredstva porabljena za izobraževanje zaposlenih (EPZ).

Vrednosti kot kazalci

V nadaljevanju so prikazani kazalci, ki predstavljajo nominalne vrednosti merjenih količin. Podrobnejša predstavitev in metoda merjenja sta določeni v okviru statističnih meritev (glej BibSiSt, dostopno na spletni strani <http://bibsist.nuk.uni-lj.si/definicije/index.php>).

A Viri, dostop, infrastruktura

Subjekti

1. število knjižnic
2. število osrednjih knjižnic
3. število občin
4. število občin brez splošne knjižnice
5. potencialni uporabniki

Zbirka, prirast, odpis

6. knjižnična zbirka (inventarne enote)
7. prirast knjižničnega gradiva (inventarne enote)
8. prirast knjižničnega gradiva (naslovi)
9. prirast obveznega izvoda (inventarne enote)
10. tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij
11. odpis knjižničnega gradiva (inventarne enote)
12. gradnja podatkovnih zbirk (naslovi)

Odprtost, prostor, oprema

13. letna odprtost knjižnice (ure)
14. čitalniški sedeži
15. površina knjižnice (m²)
16. osebni računalniki za uporabnike

Zaposleni

17. delavci - skupaj (v rednem delovnem razmerju) (EPZ)

18. delavci - skupaj, ne glede na način zaposlitve (osebe)

B Uporaba

19. tedenska odprtost knjižnice (ure)

20. obisk (fizični) knjižnice

21. obisk (celotni) knjižnice

22. izposoja (na dom in v knjižnico) (inventarne enote)

23. izposoja na dom (inventarne enote)

24. medknjižnična izposoja - pasiva (inventarne enote)

25. medknjižnična izposoja - skupaj (inventarne enote)

26. udeleženci usposabljanja

27. obisk prireditev

C Učinkovitost

28. število kreiranih in redigiranih zapisov za vse vrste gradiva za SICRIS

29. člani

D Potenciali in razvoj

30. sredstva, porabljena za izobraževanje delavcev (EUR)

31. sredstva, porabljena za knjižnico (EUR)

32. izobraževanje zaposlenih (ure)

33. sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva (EUR)

34. sredstva, porabljena za nakup elektronskih virov (EUR)

35. strokovni delavci v rednem delovnem razmerju (EPZ)

3.4 Vir podatkov

Vir podatkov so letne statistične meritve dejavnosti knjižnic, ki jih izvaja Center za razvoj knjižnic, NUK (splošne, visokošolske, specialne in nacionalna knjižnica), dopolnjeni s podatki o potencialnih uporabnikih (to je o prebivalcih občin ter študentih in zaposlenih na univerzah), ki so povzeti po SURS.

4 Izračun in prikaz kazalcev

Kazalci bodo izračunani in prikazani za splošne, visokošolske, specialne in za nacionalno knjižnico.

Šolske knjižnice v prikaz kazalcev ne bodo vključene.

Kazalci bodo izračunani in prikazani sumarno:

- po vrstah knjižnic (splošne, visokošolske, specialne, nacionalna),
- po območjih (splošne knjižnice),
- po številu potencialnih uporabnikov (splošne knjižnice),
- po univerzah (visokošolske knjižnice)

in individualno za:

- splošne knjižnice,
- visokošolske knjižnice (le kazalniki, ki za izračun ne potrebujejo vrednosti potencialnega uporabnika in celotnih izdatkov za knjižnico),
- specialne knjižnice,
- nacionalno knjižnico.

Poleg kazalcev bodo na enak način prikazane tudi vrednosti, ki so potrebne za izračun vseh kazalnikov, navedenih v prejšnjem poglavju. Pregleda kazalcev in vrednosti po vrstah knjižnic in načinu prikazovanja sta v prilogi 1 in 2.

Trendi bodo prikazani v obliki črtnega grafikona. Poleg osnovnega črtnega grafičnega prikaza bo obstajala tudi možnost uporabe drugih oblik grafikonov.

V okviru enega leta bo mogoča primerjava kazalca med različnimi knjižnicami oziroma skupinami knjižnic v obliki stolpičnega grafikona.

Kazalci bodo izračunani po letih od leta 2011 naprej.

Pri prikazu kazalcev po območjih, po skupinah glede na število uporabnikov oziroma po univerzah bo mogoč prikaz po izboru in sicer za:

- posamično območje, skupino, univerzo,
- vsa območja, skupine, univerze,
- območja, skupine, univerze po izboru.

Pri prikazu kazalcev individualnih knjižnic bo mogoč prikaz za:

- posamezno knjižnico,
- knjižnice po izboru.

4.1 Splošne knjižnice

4.1.1 Kazalci (35)

A Viri, dostop in infrastruktura (19)

1. Število osrednjih knjižnic,
2. Število knjižnic,
3. Delež občin brez splošne knjižnice,
4. Število potencialnih uporabnikov na krajevno knjižnico,
5. Knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika,
6. Prirast obveznega izvoda,
7. Prirast na potencialnega uporabnika,
8. Prirast naslovov na potencialnega uporabnika,
9. Prirast na knjižnično zbirko,
10. Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij na potencialnega uporabnika,
11. Odpis na knjižnično zbirko,
12. Gradnja podatkovnih zbirk,
13. Tedenska odprtost knjižnice,
14. Letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika,
15. Površina knjižnice na potencialnega uporabnika,
16. Potencialni uporabniki na čitalniški sedež,
17. Potencialni uporabniki na osebni računalnik,
18. Obisk (fizični) na letno odprtost,
19. Delavci na potencialnega uporabnika,

B Uporaba (8)

20. Obrat knjižnične zbirke,

21. Izposoja na potencialnega uporabnika,
22. Izposoja na člana,
23. Medknjižnična izposoja – pasiva na potencialnega uporabnika,
24. Delež članov knjižnice med potencialnimi uporabniki,
25. Obisk (fizični) knjižnice na potencialnega uporabnika,
26. Obisk (celotni) knjižnice na potencialnega uporabnika,
27. Obisk prireditev na potencialnega uporabnika,
28. Udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika,

C Učinkovitost (2)

29. Strošek izposojene enote knjižničnega gradiva,
30. Strošek obiska,

D Potenciali in razvoj (6)

31. Sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika,
32. Delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov,
33. Delež strokovnih delavcev,
34. Število ur izobraževanja na delavca,
35. Sredstva, porabljena za izobraževanje na delavca,
36. Stroški knjižnice na potencialnega uporabnika.

4.1.2 Izračun in prikaz kazalcev za splošne knjižnice

Kazalci in vrednosti bodo prikazani sumarno, za vse splošne knjižnice, po območjih in po skupinah, glede na število potencialnih uporabnikov in za vsako knjižnico posebej.

Knjižnice so uvrščene v območja in skupine na naslednji način:

Prikaz po območjih

Kazalci bodo izračunani in prikazani po knjižničnih območjih, ki so določena v Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe:

1. Celjsko (Celje, Hrastnik, Laško, Mozirje, Rogaška Slatina, Slov. Konjice, Šentjur, Šmarje, Trbovlje, Velenje, Zagorje, Žalec),
2. Dolenjsko (Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica, Trebnje),
3. Gorenjsko (Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič),
4. Goriško (Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Tolmin),
5. Koroško (Dravograd, Radlje, Ravne, Slovenj Gradec),
6. Obalno-kraško (Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna Sežana),
7. Osrednje slovensko (Cerknica, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Litija, Ljubljana, Logatec, Medvode, Vrhnika),
8. Pomursko (Gor. Radgona, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota),
9. Spodnje Podravje (Ormož, Ptuj),
10. Štajersko (Lenart, Maribor, Slovenska Bistrica).

Prikaz po številu potencialnih uporabnikov

Kazalci bodo po vzoru BIX in v preteklosti v Sloveniji že uveljavljenega razvrščanja splošnih knjižnic po kategorijah prikazani glede na število potencialnih uporabnikov, ki jim služi knjižnica. Knjižnice so razdeljene v 6 skupin:

1. Do 15.000 : 7 knjižnic

Metlika, Dravograd, Hrastnik, Logatec, Ribnica, Ilirska Bistrica, Rogaška Slatina,

2. 15.001-20.000 : 20 knjižnic

Tržič, Medvode, Izola, Radlje, Mozirje, Idrija, Cerknica, Ormož, Zagorje, Trbovlje, Kočevje, Sevnica, Piran, Laško, Ljutomer, Šmarje, Črnomelj, Tolmin, Lenart, Šentjur,

3. 20.001- 25.000 : 11 knjižnic

Gor. Radgona, Litija, Trebnje, Slovenj Gradec, Postojna, Slov. Konjice, Lendava, Vrhnika, Brežice, Ajdovščina, Sežana,

4. 25.001-50.000 : 10 knjižnic

Ravne, Krško, Jesenice, Kamnik, Radovljica, Slov. Bistrica, Grosuplje, Škofja Loka, Žalec, Velenje,

5. 50.001-100.000: 8 knjižnic

Koper, Domžale, Murska Sobota, Nova Gorica, Celje, Novo mesto, Ptuj, Kranj,

6. Nad 100.000 : 2 knjižnici

Maribor, Ljubljana.

Podatki o potencialnih uporabnikih posameznih knjižnic za leto 2011 so navedeni v Prilogi 3.

4.2 Visokošolske knjižnice

Ker ugotavljamo, da so podatki o izdatkih visokošolskih knjižnic nekvalitetni, v nabor podatkov niso vključeni kazalniki, ki potrebujejo za izračun finančna sredstva.

NUK ni vključen med visokošolske knjižnice.

4.2.1 Kazalci (26)

A Viri, dostop in infrastruktura (13)

1. Število knjižnic,
2. Knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika,
3. Prirast na potencialnega uporabnika,
4. Prirast obveznega izvoda,
5. Prirast naslovov na potencialnega uporabnika,
6. Prirast na knjižnično zbirko,
7. Odpis na knjižnično zbirko,

8. Gradnja podatkovnih zbirk,
9. Letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika,
10. Površina knjižnice na potencialnega uporabnika,
11. Potencialni uporabniki na osebni računalnik,
12. Obisk na letno odprtost,
13. Delavci na potencialnega uporabnika,

B Uporaba (7)

14. Obrat knjižnične zbirke,
15. Izposoja na potencialnega uporabnika,
16. Izposoja na člana,
17. Medknjižnična izposoja – skupaj na potencialnega uporabnika,
18. Delež članov knjižnice med potencialnimi uporabniki,
19. Obisk knjižnice na potencialnega uporabnika,
20. Udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika,

C Učinkovitost (1)

21. Število kreiranih in redigiranih zapisov za bibliografijo raziskovalcev na strokovnega delavca,

D Potenciali in razvoj (5)

22. Sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika
23. Delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov,
24. Delež strokovnih delavcev,
25. Število ur izobraževanja na delavca,
26. Sredstva, porabljena za izobraževanje na delavca.

4.2.2 Izračun in prikaz kazalcev za visokošolske knjižnice

Kazalci bodo prikazani sumarno, za vse visokošolske knjižnice in po univerzah. Individualni prikaz kazalcev po posameznih visokošolskih knjižnicah bo na voljo le pri kazalnikih, ki niso izračunani na potencialnega uporabnika.

Prikaz po univerzah

Knjižnice so razdeljene v skupine po univerzah, knjižnice samostojnih visokošolskih zavodov pa sestavljajo posebno skupino:

1. Univerza v Ljubljani : 40 knjižnic

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani, Akademija za glasbo, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, BF - Centralna biotech. knjiž. in SIC za biotech., BF - Odd. za biologijo in Nac. inšt. za biologijo, BF - Odd. za agronomijo, BF - Odd. za gozdarstvo in Gozdarski inšt. Slo., BF - Odd. za lesarstvo, BF - Odd. za zootehniko, BF - Odd. za živilstvo, Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za elektrotehniko in Fakulteta za računalništvo in informatiko, Fakulteta za farmacijo, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, FMF - Astronomska knjižnica, FMF - Fizikalna knjižnica, FMF - Knjižnica Katedre za meteorologijo, FMF - Matematična knjižnica, FMF - Knjižnica za mehaniko, Fakulteta za pomorstvo in promet, Fakulteta za socialno delo, Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za šport, Fakulteta za upravo, FF - Osrednja humanistična knjižnica, Medicinska fakulteta, NTF - Odd. za geologijo, NTF - Odd. za geoteh. in Odd. za mate. in metal., NTF - Odd. za kem. izobraž. in informatiko, NTF - Odd. za tekstilstvo, Pedagoška fakulteta v Ljubljani, Pravna fakulteta, Teološka fakulteta, enota Ljubljana, Teološka fakulteta, enota Maribor, Veterinarska fakulteta, Zdravstvena fakulteta,

2. Univerza v Mariboru: 12 knjižnic

Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor, Fakulteta za energetiko, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Fakulteta za logistiko, Fakulteta za organizacijske vede Kranj, Fakulteta za varnostne vede, Fakulteta za zdravstvene vede, Knjižnica tehniških fakultet, Maribor, Miklošičeva knjižnica – FPNM, Medicinska fakulteta Maribor, Pravna fakulteta Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor,

3. Univerza na Primorskem : 6 knjižnic

Fakulteta za humanistične študije Koper, Fak. za management Koper in Ped. fak. Koper, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Koper, Fakulteta za vede o zdravju Izola, Turistica - Visoka šola za turizem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper,

4. Univerza v Novi Gorici : 1 knjižnica

Univerza v Novi Gorici,

5. Samostojni visokošolski zavodi : 10 knjižnic

DOBA – Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije Maribor, Fakulteta za uporabne družbene študije, NG in Fakulteta za informacijske študije, NM, Fakulteta za komercialne in poslovne vede, Celje, GEA College – EP, IBS Mednarodna poslovna šola Ljubljana, IEDC - Poslovna šola Bled, Institutum Studiorum Humanitatis, Inštitut in akademija za multimedije, Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije Celje, Visoka šola za dizajn, Visoka zdravstvena šola, Visoka šola za računovodstvo, Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto, Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice, Visoka šola za tehnologijo polimerov, Slovenj Gradec.

4.3 Specialne knjižnice

4.3.1 Kazalci (5)

A Viri, dostop in infrastruktura (3)

1. Število knjižnic,
2. Prirast na knjižnično zbirko,
3. Gradnja podatkovnih zbirk,

B Uporaba (0)

C Učinkovitost (0)

D Potenciali in razvoj (2)

4. Delež strokovnih delavcev,
5. Število ur izobraževanja na zaposlenega.

4.4 Nacionalna knjižnica

Pri nacionalni knjižnici je izločena večina kazalcev, ki so izračunani na potencialnega uporabnika, saj nacionalne knjižnice izvajajo identične temeljne naloge ne glede na število prebivalcev države. Zaradi števila prebivalcev Slovenije bi lahko prihajalo do nekorektnih primerjav z drugimi nacionalnimi knjižnicami.

4.4.1 Kazalci (9)

A Viri, dostop in infrastruktura (3)

1. Prirast obveznega izvoda,
2. Gradnja podatkovnih zbirk,
3. Obisk na letno odprtost,

B Uporaba (1)

4. Medknjižnična izposoja – skupaj na potencialnega uporabnika,

C Učinkovitost (0)

D Potenciali in razvoj (5)

5. Delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov,
6. Delež strokovnih delavcev,
7. Število ur izobraževanja na delavca,
8. Sredstva, porabljena za izobraževanje na delavca,
9. Stroški knjižnice na potencialnega uporabnika.

Literatura

1. Splošne knjižnice: Poročilo za leto 2010. Ljubljana, 2011. (Slovenske knjižnice v številkah; 40).
2. Visokošolske knjižnice: Poročilo za leto 2010. Ljubljana, 2011. (Slovenske knjižnice v številkah ; 39).
3. Vodeb, Gorazd. Izhodišča za pravilnik o merjenju delovanja splošnih knjižnic. Ljubljana, 2011 (interno gradivo).
4. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Ljubljana. Uradni List RS, št. 73/2003.
5. International standard ISO 11620: Information and documentation – Library performance indicators. (2008). International organization for Standardization.
6. Technical report ISO/TR 28118: Information and documentation – Performance indicators for national libraries. (2009). International organization for standardisation.
7. Standardi za splošne knjižnice. Ljubljana, 2005 (citirano Spl.).
8. Mednarodni standard ISO 11620: Informatika in dokumentalistika - Kazalci merjenja poslovne uspešnosti knjižnic / (prev. Pečko – Mlekuš, Helena). Ljubljana, 1998 (delovno gradivo).
9. Strategija razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2013-2020. Ljubljana, 2012 (delovno gradivo).
10. Izhodišča za pripravo strategije razvoja splošnih knjižnic za obdobje 2013-2020. Ljubljana, 2012 (delovno gradivo).
11. Bix – der Bibliotheksindex. Prevezto 20. 8. 2012 s spletne strani <http://www.bix-bibliotheksindex.de/en/about-us.html>
12. Bix indicators for public libraries. Prevezto 20. 8. 2012 s spletne strani <http://www.bix-bibliotheksindex.de/en/project-info/indikatoren/oeffentlichebibliotheken.html>
13. Bix indicators for academic libraries. Prevezto 20. 8. 2012 s spletne strani <http://www.bix-bibliotheksindex.de/en/project-info/indikatoren/wissenschaftlichebibliotheken.html>

14. Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic. Ljubljana, 2012.(citirano Vis.).
15. Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice. Ljubljana, 2011.
16. BibSiSt. Dostopno na spletni strani <http://bibsist.nuk.uni-lj.si/index.php>
17. Strateški načrt NUK za obdobje 2010-2013. Ljubljana, 2010. Prevezeto 20.8. 2012 s spletne strani <http://enuka/Lists/Novice%20NUKa/Attachments/61/Strateški%20načrt%20NUK%202010-2013.pdf>
18. Mestna občina Ljubljana. Strategija razvoja kulture v mestni občini Ljubljana 2012-2015. Prevezeto 27. 12. 2012 s spletne strani <http://www.ljubljana.si/si/mol/mestna-uprava/oddelki/kultura/>
19. Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2009–2023. Prevezeto 27. 12. 2012 s spletne strani http://www.tourism-kranj.si/files/www.tourism-kranj.si/07_ZAVOD_ZA_TURIZEM_KRANJ/odloki/strategija%20trajnostnega%20razvoja%20mok%202009-2023.pdf
20. Mestna občina Ptuj. Lokalni program za kulturo za obdobje 2011-2014. Prevezeto 27. 12. 2012 s spletne strani http://www.ptuj.si/_pdf/lokalni-program-za-kulturo-2011-2014.pdf

Priloga 1

Prikaz kazalcev po vrstah knjižnic											
šifra kazalca	ime kazalca	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
A.1.1	število knjižnic	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
A.1.2	število osrednjih knjižnic	x	x	x							
A.1.3	delež občin brez splošne knjižnice	x	x	x	x						
A.1.4	število potencialnih uporabnikov na krajevno knjižnico	x	x	x	x						
A.2.1	knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.2.2	prirast obveznega izvoda	x	x		x	x	x	x			x
A.2.3	prirast na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.2.4	prirast naslovov na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.2.5	prirast na knjižnično zbirko	x	x	x	x	x	x	x	x		

šifra kazalca	ime kazalca	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
A.2.6	tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij na pot. uporabnika	x	x	x	x						
A.2.7	odpis na knjižnično zbirko	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
A.2.8	gradnja podatkovnih zbirk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
A.3.1	tedenska odprtost knjižnice	x	x	x	x				x	x	
A.3.2	letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.3.3	površina knjižnice na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.3.4	čitalniški sedeži na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.3.5	osebni računalniki za uporabnike na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
A.4.1	delavci na pot. uporabnika	x	x	x	x	x	x				
B.1.1	obrat knjižnične zbirke	x	x	x	x	x	x	x			

šifra kazalca	ime kazalca	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
B.1.2	izposoja na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
B.1.3	izposoja na člana	x	x	x	x	x	x	x			
B.1.4	medknjižnična izposoja - pasiva na potencialnega uporabnika	x	x	x	x						
B.1.5	medknjižnična izposoja na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				x
B.2.1	delež članov knjižnice med potencialnimi uporabniki	x	x	x	x						
B.2.2	obisk knjižnice na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
B.2.3	obisk na letno odprtost	x	x	x	x	x	x	x			x
B.2.4	obisk prireditev na potencialnega uporabnika	x	x	x	x						
B.2.5	udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				

šifra kazalca	ime kazalca	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
C.1.1	strošek izposojene enote knjižničnega gradiva	x	x	x	x			x			
C.1.2	strošek obiska	x	x	x	x			x			
C.3.1	Število kreiranih in redigiranih zapisov za bibliografijo raziskovalcev na strokovnega delavca					x	x	x			
D.1.1	sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika	x	x	x	x	x	x				
D.1.2	delež sredstev porabljenih za nakup elektronskih virov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
D.2.1	delež strokovnih delavcev na vse zaposlene	x	x	x	x	x	x	x			x
D.2.2	število ur izobraževanja na delavca	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

šifra kazalca	ime kazalca	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
D.2.3	sredstva porabljena za izobraževanje na delavca	x	x	x	x			x	x	x	x
D.3.1	stroški knjižnice na potencialnega uporabnika	x	x	x	x			x			x

Priloga 2 Prikaz vrednosti po vrstah knjižnic

	vrednost	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individua lno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošo lske knjižnic e individu alno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individua lno	nacionalna knjižnica
	knjižnična zbirka (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	potencialni uporabniki	x	x		x	x	x				x
	prirast knjižničnega gradiva (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	prirast knjižničnega gradiva (naslovi)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij	x	x	x	x					x	x
	odpis knjižničnega gradiva (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	letna odprtost knjižnice (ure)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	čitalniški sedeži	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	površina knjižnice (m2)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	osebni računalniki za uporabnike	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	delavci - skupaj (v rednem delovnem razmerju) (EPZ)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	število knjižnic	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	število osrednjih knjižnic	x	x	x							
	število občin	x	x	x	x						

vrednost	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
število občin brez knjižnične dejavnosti	x	x	x	x						
podatkovne zbirke, ki jih gradi knjižnica (naslovi)	x	x	x	x	x	x	x			x
tedenska odprtost knjižnice (ure)	x	x	x	x						x
obisk knjižnice	x	x	x	x	x	x	x			x
prirast obveznega izvoda (inventarne enote)	x	x		x	x	x	x			x
izposoja(na dom in v knjižnico) (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x			x
izposoja na dom (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x			x
medknjižnična izposoja - pasiva (inventarne enote)	x	x	x	x						x
medknjižnična izposoja - skupaj (inventarne enote)	x	x	x	x	x	x	x			x
število kreiranih in redigiranih zapisov za vse vrste gradiva za SICRIS					x	x	x			
člani	x	x	x	x	x	x	x			x
udeleženci usposabljanja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
obisk knjižnice (fizični) (število obiskovalcev)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
obisk knjižnice (celotni)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
obisk prireditev	x	x	x	x				x	x	x

	sredstva, porabljena za izobraževanje delavcev (EUR)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	vrednost	splošne knjižnice sumarno	splošne knjižnice po območjih	splošne knjižnice po potencialnih uporabnikih	splošne knjižnice individualno	visokošolske knjižnice sumarno	visokošolske knjižnice po univerzah	visokošolske knjižnice individualno	specialne knjižnice sumarno	specialne knjižnice individualno	nacionalna knjižnica
	sredstva, porabljena za knjižnico (EUR)	x	x	x	x				x	x	x
	izobraževanje zaposlenih (ure)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva (EUR)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	sredstva, porabljena za nakup elektronskih virov (EUR)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	delavci - skupaj, ne glede na način zaposlitve (osebe)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	strokovni delavci v rednem delovnem razmerju (EPZ)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	delavci - skupaj v rednem delovnem razmerju (EPZ)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Priloga 3

Seznam splošnih knjižnic po številu potencialnih uporabnikov v letu 2011

		potencialni uporabniki knjižnice: skupaj(SURS)*	zap. št.	območje OOK
1. skupina	Metlika	8.415	17	DOL
	Dravograd	9.069	31	KOR
	Hrastnik	9.895	2	CEL
	Logatec	13.424	47	OSL
	Ribnica	13.475	19	DOL
	Ilirska Bistrica	13.899	35	OBK
	Rogaška Slatina	14.158	5	CEL
2. skupina	Tržič	15.201	26	GOR
	Medvode	15.618	48	OSL
	Izola	15.933	36	OBK
	Radlje	16.276	32	KOR
	Mozirje	16.361	4	CEL
	Idrija	16.759	28	GRŠ
	Cerknica	16.799	41	OSL
	Ormož	16.825	54	SPP
	Zagorje	17.013	11	CEL
	Trbovlje	17.018	9	CEL
	Kočevje	17.545	15	DOL
	Sevnica	17.559	20	DOL
	Piran	17.643	38	OBK
	Laško	17.956	3	CEL
	Ljutomer	18.171	52	POM
	Šmarje	18.201	8	CEL
	Črnomelj	18.589	14	DOL
	Tolmin	18.993	30	GRŠ
	Lenart	19.189	56	ŠTA
	Šentjur	19.891	7	CEL
3. skupina	Gor. Radgona	20.300	50	POM
	Litija	20.372	45	OSL
	Trebnje	20.402	21	DOL
	Slovenj Gradec	21.515	34	KOR
	Postojna	21.689	39	OBK
	Slov. Konjice	23.149	6	CEL
	Lendava	23.630	51	POM
	Vrhnika	24.041	49	OSL
	Brežice	24.306	13	DOL
	Ajdovščina	24.558	27	GRŠ
4. skupina	Sežana	24.810	40	OBK
	Ravne	25.504	33	KOR
	Krško	28.299	16	DOL
	Jesenice	31.255	22	GOR

	Kamnik	34.784	44	OSL
	Radovljica	35.199	24	GOR
	Slov. Bistrica	35.848	58	ŠTA
	Grosuplje	39.160	43	OSL
	Škofja Loka	41.827	25	GOR
	Žalec	42.099	12	CEL
	Velenje	44.856	10	CEL
5. skupina	Koper	53.037	37	OBK
	Domžale	56.044	42	OSL
	Murska Sobota	56.887	53	POM
	Nova Gorica	58.926	29	GRŠ
	Celje	63.582	1	CEL
	Novo mesto	64.254	18	DOL
	Ptuj	69.354	55	SPP
	Kranj	80.575	23	GOR
6. skupina	Maribor	182.318	57	ŠTA
	Ljubljana	333.041	46	OSL